

Domy by neměly křičet

Rozhovor se švýcarským architektem českého původu **Mirolavem Šikem** přinesl deník Mladá fronta Dnes. Ptal se redaktor **Petr Kubát**.

Podle odborníků je ve světě respektovanější než Jan Kaplický. Hlavně díky teorii analogické architektury, která propojuje staré s novým. Mirolav Šik žije ve Švýcarsku, je profesorem na prestižní univerzitě ETH v Curychu. V Česku se vyskytuje jen s rodinou. Nevystupuje veřejně, na českou architekturu i mentalitu má kritické názory. „Přestaňte, zklidněte se,“ vzkazuje Čechům, když přemýšlí o satelitních městečkách.

Českobudějovický Dům umění hostil do poloviny listopadu Šikovu výstavu s názvem A nyní ansambl!!! Tato výzva architektům, stavitelům a úřadům, aby na městský design a architekturu nahlíželi jako na kolektivní umělecké dílo, sklídila obrovský úspěch na 13. Mezinárodním bienále architektury v Benátkách 2012.

O vaší výstavě v Českých Budějovicích už se mluvilo několik týdnů předem. Na přednášku dorazilo pět set lidí, čekali jste takový zájem?

Nemám přehled, jaký je tu o mně zájem, neměl jsem žádná velká očekávání. V Benátkách na bienále měla výstava slušné ohlasy.

Čím si to vysvětlujete?

Otázka, kterou s kolegy klademe, je nová. Architektura by měla být vsazena do kontextu a neměla by jen křičet sama za sebe. Dostane se tak do dialogu se svým okolím. V Čechách tyto otázky ještě asi nejsou aktuální.

Architekt Michal Kuzemský, jeden z vašich českých žáků, prohlásil, že architektura je deštníkem, střechou, je společenskou vědou, zatímco fotografie už jen komentářem. Souhlasíte s ním?

Dovolil bych si doplnit, že ve Švýcarsku znamená architektura pro střední a střední nižší třídu ještě mnohem víc. Je základním médiem životního stylu. Tím, čím se člověk vyjadřuje. Není to drahé auto, šaty, jídlo nebo whisky.

Když se u nás dělá anketa se zajímavými osobnostmi, zpravidla mezi nimi chybí architekt. Přitom ve Švýcarsku je architekt na třetím místě společenského žebříčku. Jak je to možné?

Když jsem diplomoval v roce 1979, tak to ve Švýcarsku ještě tak nebylo. Za třicet let jsme se ale vtláčili lidem do jejich zájmu.

Přijde tato doba i v Česku?

Musí se udělat reforma. Souvisí s tím školství, soutěže, časopisy, výstavy. Nadaní architekti žijí v každé době. Je však třeba běžné obyvatelstvo podnitit. Ve Švýcarsku to trvalo třicet let. Kdybyste tehdy hledal v časopisech něco o architektuře, tak byste nic nenašel. A dnes je to příloha v každých novinách. Je to na osobnostech. Ve Švýcarsku se o to zasloužil třeba Ital Aldo Rossi, který podchytil celou generaci mladých.

Mezi nimi jste byl i vy...

Přivedl nás zpátky k jádru architektury. Sice pindal o stalinismu, ale přiměl nás přejít od mluvení o architektuře k navrhování. Na počátku reformní fáze musí být někdo, kdo strhne mladé.

A v Česku nikdo takový není?

Například architekt Josef Pleskot. Ale to nestačí. Reforma musí být chápána jako reforma. Nezapomínejte, že to, o čem se bavíme, vzešlo z revoltující levicové generace. My jsme se přes revoltující stanovisko společnosti dostali k závažnosti architektury. Sám pan Pleskot nemůže nakopnout všechny Čechy, když to není v nich samotných. Pak je ještě důležité kritické stanovisko. Nejsem si jistý, jestli Češi nemají nasycený modernistický hlad.

Češi rádi mažou svoji minulost a identitu, na druhou stranu si libují v retru. Čím to?

Já bych to ještě rozšířil. Z komunismu vyrostla po moderní době hladová generace lidí, která bourala a strašně moc toho zničila. Nedívala se dozadu. Dnes jsem velmi překvapený ze záliby v minulosti. Retro je však předpokladem, aby člověk dostal chuť na moder-

nu. Musí to být v souladu. Lidé musejí vědět, kde jsou jejich kořeny a cesta. Samo retro je vždy jen povrchní, není to hluboký zájem o dějiny. My nezpracováváme vlastní identitu. Nahrazuje nám ji retro.

Směřoval jsem k bizarnímu retru posledních let, jako je například znovu oblíba propagandistických seriálů.

Lidé si zatím berou jen rozinky. Z Majora Zemana si vezmou pár dílů, vytěsní vše komunistické.

A proč třeba nenavazujeme na panelová sídliště? Snažíme se je vytěsnit a stěhovat pryč.

Je to svět socialistického realismu. Vezměte si chatové osady. Stačilo by je vzít a udělat z nich urbánní kvalitu. Pár dobrých příkladů jsem viděl v Americe nebo ve Švédsku. Když přilétávám do Prahy, tak pozoruju, jak se rozšiřují koberce pofiderních rodinných domečků. Je v tom velká touha po atypičnosti, přehnané individualitě.

Co si představujete pod pojmem přehnaná individualita?

Je to asi pořád reakce na to, nenechat si nikým nic říkat a nařizovat. Švýcaři město vnímají jako kolektivní dílo, ulice jako prostor, kde se setkávají. Zase se vracejí zpátky z nákupních středisek a snaží se oživit veřejný prostor. Česká nákupní centra mají zatím stále obrovský tah. Je to neuvěřitelná individuální orientace bez jakékoliv zodpovědnosti. Zatímco žít v ulici, nakupovat tam, to Čechům příliš připomíná pouliční výbory a stísněnost.

Jste známý svým kritickým postojem k české architektuře. Je něco, co vás v poslední době potěšilo?

Snažím se poctivě sledovat aktivity Josefa Pleskota, všechny jeho práce jsou zajímavé. Jsem trochu skeptický k napodobování švýcarské architektury. Chybí v tom rozumné švýcarské uvažování. Rezervovaný jsem i vůči hi-tech komplikované umělohmotné architektuře nebo českému minimalismu. Nejsilnější tendence jsou vidět v domech v okolí velkých měst.

Co domeček, to jiný styl, žádný dialog, hlavně ať je to jiné než u souseda. Nevím, jestli už není čas říct: Přestaňte, zklidněte se.

Slovo architekt se u nás v běžném slovníku začne vždy objevovat hlavně v souvislosti s nějakou kauzou – například Národní knihovna a návrh Jana Kaplického. Jak jste tuto záležitost vnímal vy? Já jsem viděl trošku za závěsy. Proto jsem čtyřem švýcarským kancelářím doporučil, aby se na soutěži nepodílely. Nechci to dál rozvíjet. Co se týče soutěže, tak je správné, jak to dopadlo, a současně si myslím, že to bylo neštěstí z hlediska architektury. Není podstatné, že jsem nebyl přesvědčený o kvalitě té architektury.

V Českých Budějovicích je stále ve hře stavba Koncertního a kongresového centra A. Dvořáka, takzvaného Rejnoka, podle návrhu Kaplického. Myslíte, že k tomu dojde?

Řeknu příklad. Po smrti le Corbusiera postavila v Curychu Heidi Weber pavilon podle jeho návrhu. Je to hezké, ale není to Corbusier. Bojím se, že by stavba v Budějovicích mohla být pro Kaplického medvědí službou.

Čeští architekti nadávají na úředníky, památkáře, politiky. Stejně instituce a pravidla jsou i ve Švýcarsku. Jak to, že to tam nedrhně? Je to naší neúctou k zákonům?

Ve Švýcarsku je stavění velmi regulované. Já mám více či méně na každou věc, kterou dělám, přesný regulativ. Švýcaři jsou všichni v klidu, architekti i úřady, protože vědí, že vše běží přesně podle zákona. Nedůvěra, kterou v Čechách všude cítím, a možnost si to usnadnit ve Švýcarsku není. Nikdo se tam nic nepokusí ani malinko obejít. V Česku regulace jsou, ale máte možnost je obcházet. Zvláštní je tu ten, kdo to nedělá.

Vratme se k vašim začátkům. Co rozhodlo, že jste se vydal na studia architektury?

Z Československa jsem odešel v patnácti letech s dlouhými vlasy. Byl jsem hipík, který hrál tři akordy na kytaru na Karlově mostě. V té době mě architektura nezajímala. V rodině to nemáme.

Váš otec, ekonom Ota Šik, byl přece zdatný malíř a po roce 1990 měl i několik výstav.

Nějaké výtvarno asi ve mně bylo. Příklad se však, že vážný zájem o architekturu u mě propukl až v polovině studií. Je to životní náhoda. Aldo Rossi nás autoritativně naučil vnímat architekturu.

V letech 1990 až 1992 jste vyučoval na pražské ČVUT a ovlivnil celou generaci architektů. Proč jste tu působil tak krátkou dobu?

Pánbůh mi to naplánoval jinak. Rozjela se mi vlastní kancelář v Curychu, v lednu 1990 jsem vyhrál tři architektonické soutěže. Nebyl jsem připraven, neměl jsem to vnitřně načasované. Za tři čtyři roky se realizace dostaly do stavební fáze. Tím skončilo i moje profesionální angažmá v Čechách.

Sledujete aktivity svých žáků? Jste s nimi v kontaktu?

Davida Krause a Michala Kuzemenského vidím aspoň jednou ročně. Zbytek už ne. I věkově už jsme ztratili kontakt. Už nejsem ten mladý asistent, který byl s žáky od rána do večera.

V Česku máte jedinou stavbu, dům v Třeboni.

A to by se dalo spíš zredukovat takto: tehán postavil krásnej domeček a já jsem ho přistavěl, rozšířil. Navíc jsem to udělal se svým strejdou. Je to spíš taková hezká hračka.

Myslíte, že tu ještě něco uděláte?

Nejde tancovat na dvou svatbách. Pár nabídek jsem odmítl. I od jednoho bohatého podnikatele. Mám z nich trošku strach. Ale nikdy neříkej nikdy.

[MF DNES, 4. 11. 2013]

Poslání a role architektů měst? Mnoho otázek, málo odpovědí

Jak se s pluralitním a liberálním společenským modelem snoubí idea městského architekta coby režiséra změn v daném sídle? Kdo by jím měl být, co by měl znát a umět? A za co by měl zodpovídat a jak rozsáhlé by mu náležely pravomoci? A vůbec: Je třeba, aby města tuto funkci zřizovala?

Takové, ale i mnohé další otázky otevřela květnová konference O městských architektech, jejich potřebnosti a úloze v místní správě, kterou v Chebu pořádala Společnost Petra Parlěře, o. p. s. Ta je v povědomí municipalit zapsána především jako organizátor veřejné urbanisticko-architektonické soutěže o Cenu Petra Parlěře, v níž zúčastnění architekti zpracovávají architektonické studie na základě zadání z měst a obcí, přičemž tyto studie následně radnicím zůstávají k dispozici. Informaci o konferenci a rozhovor s aktéry diskuse přinesl časopis Moderní obec, autorem příspěvku je redaktor **Ivan Ryšavý**.

Kdysi Gočár – a dnes?

Chebská konference natolik zvedla téma postavení a úlohy městských architektů, že přímo na místě se její účastníci shodli na aktuální potřebě ustavení **Platformy městských architektů**. Nyní už je rozhodnuto: Platforma bude založena již 18. září.

Předseda správní rady Společnosti Petra Parlěře, senátor **Jiří Oberfalcer** k tomu říká: „V dávné i nedávné minulosti česká města zaměstnávala své architekty, kteří ovlivňovali jejich výstavbu a rozvoj. Ti to měli poněkud snazší, neboť města se nerozvíjela tak překotně a živelně jako dnes. Měli své představy a pozvolna je uskutečňovali. Takovým příkladem může být Josef Gočár, který takřka navěky významně ovlivnil urbanismus Hradce Králové. Dnes se města mění a rozvíjejí rychleji, leč ne vždy podle zákonů krásy. Proto bychom chtěli městským architektům dát příležitost, aby se mohli sdružovat, vyměňovat si zkušenosti, hledat řešení pro dosud otevřené problémy. Zároveň chceme přispět k tomu, aby jejich profese byla lépe definována a bylo jasné, co mají hlavně dělat, o čem případně rozhodovat, k čemu se vyjadřovat... Chceme se zasadit i o to, aby je vysoké školy na tuto profesi lépe připravovaly. Platforma architektů měst by měla každý rok svolávat jakousi obecnou poradou. První se uskutečnila letos v květnu v Chebu, druhá se bude konat v lednu 2014 v Litomyšli.“

Profesionalita jako základ

Ing. arch. Václav Zůna, který byl mj. řadu let architektem Chebu, má za to, že úloha městských architektů by měla spočívat v mediální poloze. „Městského architekta vidím především jako komunikátora mezi obcí a veřejností,“ konstatuje Václav Zůna. „Měl by mít co nejpřímější vazbu na vedení města, ale měl by zároveň prostřednictvím médií a osobních aktivit komunikovat s veřejností – laickou i odbornou. V okamžiku deklarace takto pojatého svého postavení by měl nést zodpovědnost za celkový stav a vývoj daného sídla. Pokud by však byl opakovaně kritizován a na kritice se shodovalo jak město, tak veřejnost, měl by být odvolatelný, nejlépe zastupitelstvem. Hovořím však o městě velikosti Chebu se zhruba 34 tisíci obyvateli. U větších či menších sídel musí fungovat jiný mechanismus.“ Podobně hovoří **RNDr. Milan Svoboda**, jenž dlouho působil na Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně, v jehož čele i šest let stál. Také podle jeho slov by městští architekti měli být „konceptoři a iniciátoři“, nikoliv „diktátoři“. Což však, jak připomíná, znamená mít nadhled a toleranci. „Architektovi města nesmí chybět odvaha vyslovit svůj názor a musí být natolik profesionálem, aby jej dokázal obhájit.“ Milan Svoboda připouští, že různá města mohou pro postavení a činnost svých architektů volit různé modely, takže není třeba diktovat jeden univerzální. Odmítá však, aby taková pozice spočívala jen v roli pořizovatele územně plánovací dokumentace.

Zaměstnání, či smluvní vztah?

Poznatky z praxe městského architekta v Ústí nad Orlicí a Vysokém Mýtě připouje **Ing. arch. Milan Košař**, který byl také hlavním architektem Pardubic. „Komplikace s touto prací souvisí především s faktem, že pozice architekta města dodnes nemá žádnou oporu ve stavebním zákoně,“ upozorňuje. „Z toho vyplývají jeho poměrně omezené pravomoci. Pozice architekta města rozhodně není o prosazování vlastních projektů. Ale hlavně o koordinaci zájmů v území, o soustavné práci na koncepci rozvoje města, avšak i o odborné spolupráci se stavebním úřadem a určité osvětě a spolupráci s volenými orgány města.“ Post městského architekta v Pardu-

bicích Milan Košař zastával v pozici zaměstnance, zároveň však i ředitele tehdejšího Útvaru hlavního architekta coby samostatné příspěvkové organizace. „Tím byla zaručena určitá odborná nezávislost na vedení radnice, mnohem větší, než tomu bývá u současných odborů rozvoje, odborů hlavního architekta či dalších odborných pracovišť, ať už se nazývají jakkoliv,“ tvrdí Milan Košař a dodává: „Forma smluvního vztahu zaručuje větší nezávislost, což mohu ze své zkušenosti městského architekta ve Vysokém Mýtě a v Ústí nad Orlicí potvrdit. Jistěže s sebou nese i nevýhody. Ale pro města menší velikosti se mně jeví jako vhodnější a pro město i efektivnější.“

Na otázku Moderní obce, jak se stala architektkou Kroměříže, **Ing. arch. Radmila Vraníková, Ph.D.**, lakonicky odpovídá: „Vedení města mělo zdravý názor na to, že tato funkce je potřebná.“ Neskrývá však, že to pro ni znamenalo velkou výzvu, protože v poslední době pracovala jako soukromá projektantka na regeneracích veřejných prostranství a tyto své dosavadní zkušenosti chce nyní v Kroměříži zúročit.

Podle jejího názoru by městský architekt měl být zaměstnancem radnice – přitom však zůstat nezávislý. „To by ovšem předpokládalo, aby byl přímo podřízen vedení města a získal určitá pověření k zastupování ve správních řízeních podle stavebního zákona,“ vysvětluje. Určité komplikace (nejen) pro činnost městského architekta Radmila Vraníková vidí v tom, že „architekti mohou pouze argumentovat, kdežto památkáři mají právo veta, ačkoliv některým z nich chybí jak patřičné vzdělání, tak dostatečné zkušenosti“.

Statut městského architekta by měl mít právní rámec

Člen správní rady Společnosti Petra Parléře **Ing. arch. Tomáš Hradečný** soudí, že míru, od jaké velikosti sídla má institut městského architekta smysl, je třeba hledat. „Každé město dnes vypadá podle toho, jak s architekturou a prostorem zachází. Svého městského architekta vlastně má – jenom se mu tak neříká. Někdy je jím starosta, jindy tajemník ve spolupráci s autorem územního plánu. Nejčastěji potom nějaký vlastník většího pole,

který systém územního plánování používá jako zdroj obohacení. Urbanizovaný prostor a krajina se tak zaplňují bez jasných požadavků na koncepci a kvalitu. Výjimky samozřejmě existují.“ Tomáš Hradečný se zamýšlí rovněž nad tím, v čem a jak by se role a činnost městského architekta měla prolínat s veřejnou správou. „Správný postup vidím ve vytvoření statutu městského architekta, zapracovaného do právního rámce. Zda je zaměstnancem radnice nebo externistou, pak už zůstane nepodstatné, neboť jeho odpovědnost zůstane v obou případech stejná. Kompetence a osobní odpovědnost by měly být dva stěžejní atributy, odlišující institut městského architekta od státní a veřejné správy, která se v naší postkomunistické společnosti stále zmitá v anonymním pojetí kolektivní odpovědnosti,“ uzavírá Tomáš Hradečný.

Řada měst patrně roli „svých“ architektů ještě nedoceňuje

Moderní obec otázkou o roli městských architektů oslovila také představitele jedenácti měst. Odpovědi přišly jen ze dvou... Rovněž tato zkušenost redakce potvrzuje, že otázka postavení a role městských architektů – ke škodě věci – zatím pro nemálo radnic není příliš aktuální.

V Týnci nad Sázavou funkci městského architekta zřídili teprve letos v létě. Nicméně tomu předcházela úzká roční spolupráce města s týmem architektů z ateliéru VAS. Nakonec se tam přiklonili k variantě pracovní smlouvy s ateliérem, pravidelných konzultačních hodin nad problémy s architektem, vedením města a zástupci jednotlivých odborů. Místostarostka **Adriana Bursová** je přesvědčena o tom, že městský architekt musí posuzovat všechny stavby většího významu a mít právo veta, jestliže by nebyly v souladu, ať už s obecně estetickými principy nebo s celkovou koncepcí města. „Legislativa sice dává velkou pravomoc autorizovaným inženýrům a technikům, kteří ovšem – při vši účtě – nemohou mít dostatečné znalosti z oblasti architektury a urbanismu,“ poznamenává Adriana Bursová. A dodává, že by bylo správné legislativně ukotvit, aby veřejné prostory a stavby musel vždy, alespoň ve fázi studie, projektovat architekt.

Rovněž starosta **Písku JUDr. Ondřej Veselý** zastává názor, že úloha městského architekta je velmi komplexní: „Jednak by měl být motorem modernizace parteru města, a to hlavně ve vztahu k investiční politice města, a zároveň by měl přiměřeně koordinovat snahy a navrhovat řešení při vstupu do rozvoje města jinými subjekty než městem. A to i formou odborných diskusí nebo symposií.“ Starosta také vysvětlil, jaký model vztahu městského architekta a odboru rozvoje v Písku preferují. „Měli by být partnery, kdy architekt nosí myšlenky a koriguje jejich realizaci, a příslušný odbor je jejich realizátorem, případně nositelem podnětů,“ uzavírá Ondřej Veselý.

Co by měla dostat do vínku nově vznikající Platforma městských architektů? Shrnujeme odpovědi oslovených architektů i zástupců měst na tuto otázku. Platforma by se podle nich měla zejména mj. věnovat:

- Upřesnění institutu městského architekta a definici jeho právního postavení ve vztahu ke stavebnímu zákonu a obci, k územnímu plánu, formulaci jeho vztahu k České komoře architektů.
- Profesionální a odbornou podporu městských architektů a upřesňování specifikací jejich úlohy i zaměření.
- Zvyšování kompetencí městských architektů (školení, vzdělávání, výměna zkušeností, přenos best practices...).
- Organizaci setkávání nejen městských, ale i soukromých architektů a dalších odborníků, kteří se zabývají regulací výstavby obcí a měst.
- Osvětové práce vůči územním samosprávám (posilování významu architektury a urbanismu jako oborů

ve správě města, intervence ve prospěch kvality...) i vůči veřejnosti a dalším aktérům v rozvoji měst.

[Moderní obec, č. 6/2013. Dostupné též z: <<http://moderniobec.ihned.cz>>]

Paneláky přežijí, říkají odborníci

Odhaduje se, že celá jedna třetina populace České republiky žije v „paneláku“. Panelová sídliště dodnes nesou odkaz socialistické epochy, ve které vznikla, a bývají rozporuplně přijímána. I přes negativní náhled na ně jsou stále významným typem bydlení, který tvoří podstatný podíl trhu s nemovitostmi.

O tom, že kromě problémů představují panelová sídliště také rozvojové možnosti, pojednal seminář s názvem: „*Co se socialistickým dědictvím aneb Co s panely?*“, který se uskutečnil 21. října 2013 v Ústí nad Labem. Seminář určený široké veřejnosti přinesl náhled odborníků z různých oborů – z pohledu sociologa, ekonomů i architektů. Tito odborníci se shodli na tom, že panelová sídliště mají sice řadu problémů, ale i potenciál pro budoucí rozvoj.

RNDr. Petr Hlaváček z výzkumného centra VYCERRO (výzkumná platforma Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem a Vysoké školy ekonomické v Praze) se věnoval budoucí generaci sídlišť. Přitom dospěl k poznatku, že ačkoliv na neudržitelnosti stávajícího stavu se téměř všichni shodují, neexistuje shoda v tom, jakým směrem obnovu sídlišť zaměřit. Ani obyvatelé sídlišť, ani politici nemají ohledně budoucího směřování jasno.

JUDr. Michal Illner ze Sociologického ústavu Akademie věd zmínil poznatky z řady sociologických šetření. Podle nich i na sídlištích mohou vznikat komunitní vztahy, které známe z tradičních sídel. Problém může nastat ve chvíli, kdy se z panelových domů odstěhuje současná střední třída a její místo zaujmou sociálně problémové skupiny včetně možných přistěhovalců.

Ing. arch. Jan Jehlík z Fakulty architektury ČVUT přidal k teoretickým poznatkům i svou praktickou zkušenost bývalého hlavního architekta města Ústí nad Labem. Konstatoval, že sídliště vznikla jako svého druhu důsledek nadšení z nových architektonických trendů 20. století. Výrazně se odlišila od starších způsobů lidského osídlení. Proto dnes často nevíme, jak s veřejnými prostory, zelení, infrastrukturou a dalšími součástmi sídlišť máme nakládat.

Přednášející se nezaměřili jen na kritiku panelových sídlišť. Uvedli i řadu pozitivních příkladů a pozitivní vize rozvoje postsocialistických urbánních struktur. Ukazuje se, že pouze rekonstruovat prostranství a domy nestačí. Je také nutné budovat přirozené občanské vazby mezi obyvateli sídlišť, které život zde stabilizují a obohacují. Pak je možné zabránit odlivu střední třídy a vzniku sociálně vyloučených lokalit. Naopak je možné přilákat mladé rodiny, které využijí panelové domy jako startovací bydlení.

Na semináři dostal prostor i projekt ReNewTown, který se zabývá sbíráním příkladů dobré praxe a usnadňuje způsob výměny zkušeností pěti zemí střední Evropy.

[Tisková zpráva Regionální rozvojové agentury Ústeckého kraje, 24. 10. 2013]

-tb-

Poslaneckou sněmovnou prošla novela zákona o veřejných zakázkách

Poslanecká sněmovna ČR vyjádřila souhlas se zákonným opatřením Senátu, kterým se s účinností od 1. ledna 2014 mění zákon o veřejných zakázkách.

Na ustavující schůzi dne 27. října vyslovila Poslanecká sněmovna většinou 166 poslanců souhlas se zákonným opatřením Senátu č. 341/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (dále jen ZVZ), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 55/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

Odsouhlasením zákonného opatření bylo odvráceno nebezpečí kolapsu veřejného zadávání v ČR. Pokud by postoj Poslanecké sněmovny k zákonnému opatření byl zamítavý, zákonné opatření by pozbyvalo další platnosti (od 1. 1. 2014 by tak nebylo možné zadat nadlimitní veřejnou zakázku legálním způsobem).

Změny obsažené v novele povedou ke zjednodušení zadávacího procesu a jeho urychlení. Mezi zásadní změny patří především:

- zrušení institutu osoby se zvláštní způsobilostí,
- zavedení nového mechanismu, který umožní pokračování v opakovaném zadávacím řízení i v případě, že byla doručena nebo k hodnocení zbyla pouze jedna nabídka a
- změna limitů pro povinný postup podle ZVZ.

Limity pro povinný postup podle zákona byly oproti původnímu vládnímu návrhu zákonného opatření zvýšeny na základě v Senátu uplatněného po-

změnovacího návrhu. Od 1. 1. 2014 tak budou limity zvýšeny z 1 mil. Kč na 2 mil. Kč v případě veřejných zakázek na dodávky a služby a z 3 mil. Kč na 6 mil. Kč v případě veřejných zakázek na stavební práce. Limity se tak vrátí na úroveň, která platila před 1. 4. 2012, tedy před účinností zákona č. 55/2012 Sb., tzv. transparentní novely.

[Tisková zpráva MMR z 28. 11. 2013. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2013/Poslaneckou-snemovnou-prosila-novela-zakona-o-verej>>]

Využití evropských fondů pro podporu sociálního bydlení v ČR

Ve dnech 11.–12. listopadu 2013 se v Praze konala konference „Využití evropských strukturálních a investičních fondů pro podporu sociálního bydlení v ČR“ organizovaná Ministerstvem pro místní rozvoj ČR ve spolupráci s Evropskou komisí. Konference byla zaměřena na sdílení dosavadních zkušeností v oblasti využití fondů EU pro sociální bydlení, na identifikaci limitů a možností evropské a české legislativy a na výměnu názorů týkajících se efektivního využití evropských strukturálních a investičních fondů v rámci politiky soudržnosti v příštím programovém období 2014–2020 na podporu sociálního bydlení v ČR.

Akce, které se zúčastnilo přes 90 účastníků, měla živý diskusní charakter v celkem třech panelových diskusích. Resorty pro místní rozvoj a práce a sociálních věcí byly zastoupeny náměstky ministrů, kteří informovali o přípravě příštího období, o návrhu koncepce sociálního bydlení i o partnerské spolupráci při přípravě koncepčních dokumentů. Zástupce veřejného ochránce práv upozornil na rostoucí rizika sociálně vyloučených domácností seniorů, zejména ve městech, a zdůraznil roli státu, který nese odpovědnost za naplňování sociálních práv svých občanů.

Zástupci Evropské komise podrobně vysvětlili pohled na sociální bydlení jako nástroj pro zvyšování sociálního začleňování, pokud je součástí integrovaného přístupu – buď v rámci daného území, nebo v rámci dané cílové skupiny ohrožené sociálním vyloučením.

Zástupci ČR a Slovenska představili návrhy, jak zahrnout sociální bydlení do programů evropských strukturálních a investičních fondů v období 2014–2020, a to s využitím dosavadních zkušeností. Účastníci reprezentující některé nevládní organizace prezentovali své poznatky z několika projektů zaměřených na integraci romských skupin domácností a hodnotili kriticky připravované strategie ze strany ministerstev pro místní rozvoj a práce a sociálních věcí, které nepovažují za dostatečné. Zástupci jiných nestátních neziskových organizací naopak realizované i připravované aktivity ministerstev pro místní rozvoj a práce a sociálních věcí podpořili.

Jako jeden z hlavních limitujících faktorů byl identifikován rámeček pro veřejnou podporu z hlediska práva EU, která v podstatě umožňuje podporovat sociální bydlení jen jako službu obecného hospodářského zájmu. O negativních důsledcích podcenění tohoto faktoru informoval delegát z Francie. V některých případech hrozí poskytovatelům sociálního bydlení povinnost vrátit celkem 300 mil. eur v minulosti přijaté veřejné podpory.

Na konferenci byly též prezentovány konkrétní projekty, které byly dosud v rámci integrovaných strategií realizovány v ČR, na Slovensku a v Maďarsku, kde získané zkušenosti potvrdily nutnost úzkého provázání investičních aktivit se sociální prací a službami.

[Tisková zpráva MMR z 15. 11. 2013. Dostupné z WWW: <<http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Bytova-politika/Informace-Udalosti/Vyuziti-evropskych-fondu-pro-podporu-socialniho-by>>]